

Zihnin sınırsız coğrafyasına yolculuk

Mike Berg'in Adas'taki kişisel sergisi "the ship that sailed", 28 Şubat'a kadar izleyiciyle buluşuyor. Berg'in soyut kompozisyonları, metal heykelleri, duvar işleri, kilimleri, desenleri ve işlemlerinin yer aldığı sergisine söyleşiler, edebiyat okumaları, film gösterimleri de eşlik ediyor.

Mike Berg, "Mutlaka"

ECE BALCIOĞLU
balcioglu@yaho.com

Bir seneyi aşan süredir büyük özveriyle faaliyetlerine devam eden sanat mekanı Adas, son yıllarda sanat üretiminde nüfusu gittikçe artan bir semt haline gelen Seyrantepe'de iş birlikleri ve çeşitli sanat etkinlikleriyle sanatseverlerin ilgisini çekmeye devam ediyor. İstanbul gibi bir şehrin çokkatmanlı yapısına uygun olarak, sergilere, söyleşilere, edebiyat okumalarına ve film gösterimlerine ev sahipliği yapıyor. Mekan 28 Şubat'a kadar ise kendine özgü işleriyle Amerikalı sanatçı Mike Berg'in kişisel sergisine kapılarını açıyor. Uzun süredir büyümesine kapıldığı şehir İstanbul'da yaşayan Mike Berg, Adas'taki sergisinde soyut kompozisyonları, metal heykelleri, duvar işleri, kilimleri, desenleri ve işlemleriyle karşımıza çıkıyor.

Richard Sennett, "Zanaatkar" kitabında "İnsanların zanaat hakkında sorduğu sorulardan en bilineni muhtemelen onun sanat ile arasındaki farkla ilgilidir. Sayılar itibarıyla bu dar bir soru olur; profesyonel sanatçılar, nüfus içinde ancak bir nokta oluştururlar oysa zanaatçılık emeğin bütün çeşitlerine dek uzanır. Uygulama itibarıyla, zanaatın olmadığı hiçbir sanat söz konusu değildir; bir resim yapma düşüncesi, sadece resim yapmaktan ibaret olamaz. Zanaat ile sanat arasındaki çizgi, teknik ile ifadeyi birbirinden ayırır gibi görünür; ancak şair James Merrill'in bir zamanlar bana söylediği gibi, 'Şayet bu çizgi var olmazsa, şair bunu tek başına çizemez; sadece şiirin öylece ortaya çıkmasına odaklanmak zorunda kalır.' Yine de 'sanat nedir?' sorusu, ciddi ve sonu olmayan bir sorudur; bu belirli tanımsal kaygının etrafında dolanıp durmanın bir başka sebebi vardır: Belki de özerkliğin aslında ne anlama geldiğini anlamaya çalışıyoruz; yani anlamlı bir yolda kendi kendimize ve kendi içimizden gelerek bizi çalışmaya sevk eden bir dürtü olarak özerkliktir ilimizi çeken" sözleriyle zanaat ve sanatın ilişkisini dile getiriyor. Mike Berg, sanatında, malzemeye olan merakından kaynaklanan araştırma duygusu ile zanaatlardan ilham alarak yapıtlarını oluşturuyor. Batı'da doğup

büyüyen biri olarak Doğu kültürünün geleneksel üretimlerini soyut ifade gücüyle birleştiren Berg, yarattığı formları yaşamını sürdürdüğü toprağın kültürüyle harmanlıyor. Sanatçı yarattığı soyut geometrisini, kullandığı minimal çizgileri, hafif tonlardaki renklerini, Türk kültürünün önemli zanaatlarından olan dokuma kilimleriyle yeniden ortaya koyuyor. Yaratım sürecinin sanatının kendisi olduğunu ifade eden Berg, eserlerinin üretim sürecinde birçok zanaatçı ile iş birliği yapıyor. Örneğin kilimleri için Uşak'taki kilim dokuma ustaları ile birlikte çalışıyor. Kağıt üzerine guaj ile çalıştığı lekesel ve geometrik formlarını geleneksel bir öge olmanın yanı sıra Türk kültürünün yüzyıllardır vazgeçilmez nesnesi haline gelen kilimlere aktarıyor. Zanaat ve sanat arasındaki belirsizliğin sosyolojik karşılığı bize gösteriyor. Eski bir zanaat olan kilim dokumacılığının modern ve minimal çizgiler ile buluştuğu yapıtlar sergide farklı görsel imkanlar sağlayarak izleyiciyi düşünmeye davet ediyor.

Hem İstanbul'da hem Amerika'da atölyesi bulunan Mike Berg, bu iki farklı lokasyon sayesinde Doğu ve Batı kültürünü harmanlayarak oluşturduğu kompozisyonları sergilerinde izleyici ile buluşturuyor. Kompozisyonları, zihin coğrafyasında yarattığı dünyayı, çeşitli materyallerle ürettiği heykelleri sayesinde kendini ifade ediyor sanatçı. Kültür ve geleneklerin, toplumun geçmişine ve bugüne bıraktığı izlerden yola çıkarak üretimini sürdüren Mike Berg yapıtlarıyla düşsel bir harita çiziyor. Sanatçının imzası niteliğinde guaj boya ile yaptığı geometrik şekilleri kilime, mürekkep ile çalıştığı lekesel formları ise paslanmış görünümlü, metal heykellere dönüştürüştü farklı malzemeler arasında bir köprü görevi üstleniyor. Soyut formdaki öğeleri, kullandığı teknik ve malzemeyle biçimlendiriyor.

Mike Berg son yıllarda sergilerinde yer verdiği mekana özgü yarattığı mimari yerleştirmelerini "the ship that sailed" sergisinde de yer sunuyor. Sanatçının geçmiş sergilerine bakıldığında tutarlı duruşunu ve inşa etme halinin bugünkü durduğu noktaya gelişini adım adım izlemiş oluyoruz. Berg'in "Kafes" adını verdiği büyük heykeli; Anadolu topraklarına kültürel öğeleri

modern geometrik şekillerle birleştirip yerleştirerek sergiye gelen izleyiciyi karşılıyor. İç içe geçmiş, irili ufaklı geometrik şekiller, düşüncenin sınırlarını belirler nitelikte görünmesine rağmen 'kafes'in etrafında gezen biri için sınırsız coğrafyalara yolculuk sağlayabilir cinsten bir yapı, kelime anlamının karşısı olarak...

Bu nedenle Mike Berg'ün yapıtlarında sanatçının dile getirdiği belirsiz bir olgu gözüküyor. Tam tersi bunu sanat izleyicisinden bekliyor. Berg, yapıtlarının anlamlarını açıklamak kaygısından uzak. Dikte etmiyor, onları düşünmeye sevk ediyor. Elbette bunu isterken karşı tarafa verdiği ipuçları ise yapıtlarını oluşturduğu endüstri toplumunun gelişi ile yitmekte olan bir yaşam tarzı olan zanaatı kullanışı, renkleri ve formlarıyla görsel öğeleri güçlendirilmiştir. Berg'ün diyalog kurmaya, kültürler arası iletişime ve topraklar arası yolculuğa çıkmaya davet eden yapıtları, görünenin hep daha ötesini hedefliyor. Eserlerinin saydamlığı ona biçim katan ya da biçim bozan eylemlerin özgürce seçilmiş oluşundan kaynaklanıyor.

Sanatçı yapıtlarını üretirken farklı sanat disiplinlerinden de aldığı ilham sayesinde, katmanlı bir üretim süreci yaşıyor. Berg bu durumu, "Ressam Ed Ruscha, müzisyen ve besteci Thelonus Monk ile şair John Ashbery, üçü de ürettikleri işte kendi alanlarında güçlü bir yakınlığa sahipler. Üçünün de şairliği bir dehası, etkileyici ve hafif bir dokunuşu var. Onların üretiminde fazla çalışılmış, zorlanmış görünen veya hantal olan hiçbir şey yok. Bunlar benim amaçladığım ve zaman zaman ulaşabildiğim hedefler. Kombinasyonlar, şekil, renk ve ton, sadelik gibi önceliklere göre hareket ederek açık formların ardında net imaları olan ifadeleri özellikle engellemeye çalışsam da 'uyumluluk' hissiyatına göre, birbirine ait olan unsurları da bir arada tutmak istiyorum" sözleriyle açıklıyor. Böylelikle üretici bir insan olarak sanatçıyı etkileyen farklı kültürler, ülkeler, gelenekler, yabancı olduğu topraklardan insanlar, büyük ölçüde üretimine yansıyor. Tüm bunların yanı sıra doğup büyüdüğü kültürden, yaşamından izler taşıyarak sanat izleyicilerini açık denize yolculuğa çıkarıyor.